

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 500/2019-45

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], a maloletých [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených zákonnou zástupkyňou [REDACTED], všetci [REDACTED], právne zastúpených advokátom Mgr. Vladimírom Šárnikom, Rožňavská 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 24 P 239/2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] a maloletých [REDACTED] a [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 24 P 239/2017 porušené boli.

2. [REDAKOVANÉ] a maloletým [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie každému v sume 250 € (slovom dvestopäťdesiat eur), ktoré im je Okresný súd Nitra povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Nitra je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] a maloletým [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 658,58 € (slovom šesťstopäťdesiatosem eur a päťdesiatosem centov) na účet ich právneho zástupcu Mgr. Vladimíra Šárnika, Rožňavská 2, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] a maloletých [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 500/2019-32 z 3. decembra 2019 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka v 1. rade“ alebo „matka maloletých“), a maloletých [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „maloletí“; spolu so sťažovateľkou v 1. rade ďalej aj „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 P 239/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“). Podaniami z 21. mája 2019, 17. júna 2019 a 24. júna 2019 sťažovatelia ústavnú sťažnosť doplnili.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej doplnení vyplynulo, že napadnuté konanie začalo na okresnom súde 1. septembra 2017 doručením návrhu matky maloletých na zvýšenie výživného na maloletých okresnému súdu. Okresný súd uznesením z 26. februára 2019 ustanovil maloletým kolízneho opatrovníka a nariadil pojednávanie na 24. jún 2019.

3. Sťažovatelia v odôvodnení ústavnej sťažnosti predovšetkým poukázali na podľa nich neprimeranú dĺžku predmetného konania v trvaní takmer dvoch rokov, počas ktorých bol postup okresného súdu poznačený nečinnosťou. K predĺženiu napadnutého konania sťažovatelia svojím správaním neprispeli, svoje povinnosti v ňom si riadne a včas plnili. Predmet napadnutého konania je súčasťou bežnej súdnej agendy, ktorá je právne aj skutkovo jednoduchá a nevyžaduje si vykonanie náročného dokazovania. Napriek tomu, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o výživnom pre maloleté deti, okresný súd pri svojom postupe nezohľadnil, že ide o vec, ktorá si podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyžaduje výnimočnú rýchlosť konania. Odstránenia nečinnosti okresného súdu sa sťažovatelia domáhali podaním sťažnosti na priesťahy podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v napadnutom konaní zo 6. mája 2019 adresovanej predsedníčke okresného súdu, ktorá na túto sťažnosť do dňa podania ústavnej sťažnosti nereagovala. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti vyjadrili súhlas s upustením od ústneho pojednávania v tejto veci.

4. Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom rozhodol o porušení ich v záhlaví označených práv podľa ústavy a dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, aby prikázal okresnému súdu konať

v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov, priznal im primerané finančné zadosťučinenie každému v sume 4 000 € a náhradu trov konania.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

5. V rámci prípravy na predbežné prerokovanie ústavnej s'ťažnosti ústavný súd vyzval okresný súd na vyjadrenie k ústavnej s'ťažnosti a zároveň si vyžiadal súdny spis vzťahujúci sa na vec s'ťažovateľov. K ústavnej s'ťažnosti sa vyjadril okresný súd zastúpený jeho predsedníčkou podaním sp. zn. Spr 771/2019 z 10. júla 2019, v ktorom uviedol:

„Návrh matky mal. detí na zvýšenie výživného bol podaný na Okresný súd Nitra dňa 04.09.2017 a na vybavenie bol pridelený zákonnej sudkyňi Mgr. Adriane Dobiášovej. Sudkyňa vykonala vo veci prvý úkon dňa 26.02.2019, kedy uznesením č. k. 24P/239/2017-8 ustanovila mal. deťom opatrovníka a zároveň vytýčila termín pojednávania na 24.06.2019 a nariadila zabezpečiť potrebné dôkazné prostriedky.

Z uvedeného vyplýva, že sudkyňa začala vo veci konať až po uplynutí 17-tich mesiacov od nápadu, čo bolo spôsobené tým, že v čase podania predmetného návrhu prebiehalo v inej veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 11 P/164/2015 dovolacie konanie, týkajúce sa okrem iného aj rozhodnutia o výživnom na mal. deti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] a spis sp. zn. 11 P/164/2015 sa nachádzal na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Napriek tomu, že rozsudok č. k. 11P/164/2015-273 zo dňa 27.06.2016, ktorým bol návrh na zvýšenie výživného na mal. deti zamietnutý a bolo rozhodnuté o znížení výživného, bol v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 5CoP/45/2016-380 zo dňa 01.02.2017 právoplatný, sudkyňa považovala za potrebné vyčkať na rozhodnutie dovolacieho súdu. Spis sp. zn. 11P/164/2015 sa vrátil z Najvyššieho súdu SR dňa 09.04.2018 s tým, že dovolanie bolo odmietnuté. Následne sudkyňi už nič nebránilo konať v predmetnej veci, avšak vzhľadom na stav v jej oddelení v ktorom vybavuje cca 230 nevybavených vecí, ako aj skutočnosť, že v roku 2018 bola opakovane práceneschopná, začala v predmetnej veci konať až vo februári 2019, čím vznikli vo veci zbytočné priet'ahy.

Matka mal. detí podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu tunajšiemu súdu dňa 08.04.2019 aj sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorá bola vybavená ako dôvodná a v záujme odstránenia zistených nedostatkov a zabezpečenia ďalšej plynulosti konania bol vykonaný so sudkyňou pohovor s tým, že zistené prieťahy v konaní jej boli vytknuté a zároveň bola upozornená na povinnosť konať vo veci riadne a plynulo. Súčasne som prijala opatrenie, na základe ktorého je predmetná vec i naďalej sledovaná v pravidelných 1-mesačných intervaloch, v ktorých sudkyňa predkladá písomné informácie o aktuálnom stave konania, a to až do jej právoplatného ukončenia.

Konštatujem, že uvedené opatrenie viedlo k náprave v tom zmysle, že v súčasnej dobe sudkyňa koná riadne a po vykonaní náležitých dokazovaní na pojednávaní dňa 24.06.2019 vec meritórne rozhodla a písomne vyhotovila rozsudok, ktorý sa v súčasnej dobe doručuje. Z dôvodu námietky zaujatosti voči sudkyňi vznesenej po pojednávaní zo strany právneho zástupcu matky mal. detí, bude spis sp.zn. 24P 239/2017 predložený Krajskému súdu v Nitre na rozhodnutie o námietke. S poukazom na aktuálny stav konania /vec je už rozhodnutá, avšak zatiaľ neprávoplatne/ možno predpokladať, že ďalší postup vo veci v súvislosti s prípadným odvolacím konaním bude prebiehať plynulo a bez zbytočných prieťahov.“

6. Po prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľov na ďalšie konanie, okresný súd v prípise sp. zn. Spr 777/2019 z 15. januára 2020 vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednania ústavnej sťažnosti.

7. Ústavný súd prípisom z 9. januára 2020 umožnil sťažovateľom zaujať stanovisko k vyjadreniu okresného súdu. Sťažovatelia k vyjadreniu okresného súdu stanovisko nezaujali.

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

K obsahu súdneho spisu okresného súdu v napadnutom konaní

9. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh, vyjadrenia okresného súdu, ako aj na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu zistil tieto podstatné skutočnosti o priebehu napadnutého konania:

- 1. septembra 2017 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľky v 1. rade na zvýšenie výživného na maloletých,

- 26. februára 2019 bolo okresným súdom vydané uznesenie, ktorým bol ustanovený kolízny opatrovník maloletým a zároveň bola okresným súdom vykonaná lustrácia v sociálnej poisťovni, u zamestnávateľov účastníkov konania, v registri obyvateľov a bolo nariadené pojednávanie na 24. jún 2019,

- 9. apríla 2019 okresný súd vykonal lustráciu stavu trestného stíhania účastníka konania – [REDAKOVANÉ],

- 3. júna 2019 okresný súd vyžiadal na základe návrhu sťažovateľky v 1. rade od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Zlaté Moravce, predloženie spisov týkajúcich sa evidencie [REDAKOVANÉ],

- 24. júna 2019 sa konalo pojednávanie, na ktorom okresný súd meritórne rozhodol,

- 29. októbra 2019 bol spis predložený Krajskému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o podaných odvolaniach,

- Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 25 CoP 45/2019 z 27. novembra 2019 potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 24 P 239/2017 z 24. júna 2019,

- 12. decembra 2019 nadobudol právoplatnosť rozsudok okresného súdu sp. zn. 24 P 239/2017 z 24. júna 2019.

IV.

Právomoc ústavného súdu, ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a vyhodnotenie postupu okresného súdu

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov. Súčasne sa domáhajú aj vyslovenia porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru EŠLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

13. Ústavný súd zdôrazňuje, že právo na konanie bez zbytočných prieťahov, resp. právo na prejednanie veci v primeranej lehote je potrebné vnímať ako integrálnu súčasť práva na spravodlivý súdny proces garantovaného v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru. „Časový horizont toho, kedy sa účastník konania dočká konečného rozhodnutia vo veci, je neoddeliteľnou súčasťou merítok celkovej

spravodlivosti konania. Čím je tento časový horizont dlhší, tým viac sa rozmazávajú kontúry spravodlivosti tak v očiach priamych účastníkov konania ako aj vo všeobecnom vnímaní verejnosti a verejnej mienky. Celkovo sa tak oslabuje kredibilita štátnej moci a osobitne moci súdnej. Neprimeraná dĺžka konania sa potom priamo odráža v dôvere občana v štát, jeho inštitúcie a v právo, čo je základná podmienka pre fungovanie legitímneho demokratického právneho štátu.“ (Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1094/09 z 23. septembra 2009).

14. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach, v ktorých sa namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

15. Základnou povinnosťou všeobecného súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

16. Táto povinnosť súdu a sudcu je, podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016, *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp v čl. 12 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (rozsudok ESLP vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko, m. m. II. ÚS 32/02, III. ÚS 241/2017, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií preto ústavný súd posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľov.

18. V súvislosti s posúdením prvého kritéria, t. j. právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania je zmena (zvýšenie) výživného pre maloleté deti, ktoré tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Napadnuté konanie nemožno považovať za právne zložité. Ústavný súd rovnako nezistil, že by sa prejednávajúca vec vyznačovala faktickou (skutkovou) zložitou, resp. že by prípadné dokazovanie vykonávané okresným súdom v napadnutom konaní vykazovalo črty mimoriadnej zložitosti, ktoré by spôsobilo predĺženie konania.

19. Ústavný súd sa ďalej zameril na posúdenie ďalšieho kritéria, ktorým je správanie samotnej osoby, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd pri skúmaní obsahu spisu okresného súdu nezistil také správanie sťažovateľov ako účastníkov napadnutého konania, ktoré by prispelo k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní a neboli zistené ani žiadne okolnosti, ktoré by mohli byť v tomto zmysle pričítané na ich ťarchu.

20. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní ako tretie kritérium pre posúdenie vzniku zbytočných priet'ahov a s tým spojené porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru).

21. Po preskúmaní obsahu spisu predloženého okresným súdom v tejto veci ústavný súd konštatuje, že na celkovej dĺžke napadnutého konania sa podieľal predovšetkým okresný súd, ktorý bol od podania návrhu na zvýšenie výživného pre maloletých 1. septembra 2017 až do 26. februára 2019, keď ustanovil maloletým kolízneho opatrovníka, absolútne nečinný. Následne už okresný súd vo veci konal plynulo a na pojednávaní konanom 24. júna 2019 vo veci rozhodol.

22. Vzhľadom na charakter veci ústavný súd zdôrazňuje, že vo veciach, v ktorých sa rozhoduje o výživnom (či už pre maloleté alebo plnoleté dieťa), ide o existenčnú otázku, ktorá si zo strany všeobecných súdov vyžaduje, aby takéto konanie bolo vedené efektívne, s mimoriadnou pozornosťou a osobitnou rýchlosťou. Takáto požiadavka na konanie je daná predovšetkým významom predmetu sporu pre účastníkov konania.

23. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na judikatúru EŠLP. V rozsudku vo veci Fiala proti Českej republike z 18. júla 2006 EŠLP uviedol, že prípady týkajúce sa starostlivosti o deti je nevyhnuté prejednávať so všetkou rýchlosťou (bod 76, porovnaj tiež rozsudky vo veciach Nuutinen proti Fínsku z 27. 6. 2000, Voleský proti Českej republike z 29. 6. 2004). V rozsudku vo veci Kríž proti Českej republike z 9. januára 2007 uviedol: „V tomto ohľade Súd pripomína, že žalovanému štátu náleží zaistiť si prostriedky umožňujúce riešiť prípady týkajúce sa maloletých detí s najvyššou rýchlosťou, napriek prípadným rozporom medzi rodičmi týchto detí.“ (bod 74 rozsudku).

24. Na základe uvedeného ústavný súd, prihliadajúc na celkovú dĺžku napadnutého konania, dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k vzniku zbytočných prieťahov, a tým k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výrokovej časti nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

25. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

26. Ústavný súd neprikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu už bolo napadnuté konanie právoplatne skončené (bod 4 výrokovej časti nálezu).

27. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

28. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

29. Sťažovatelia sa v ústavnej sťažnosti domáhajú priznania finančného zadosťučinenia, a to každému v sume 4 000 €, s poukázaním na celkovú dĺžku napadnutého konania, ako aj význam veci vyžadujúcej výnimočnú rýchlosť konania.

30. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

31. Ústavný súd pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení vzal do úvahy najmä charakter predmetu konania, no zároveň prihliadol na skutočnosť, že okresný súd v napadnutom konaní po podaní ústavnej sťažnosti meritórne rozhodol a napadnuté konanie je v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončené.

32. Ústavný súd považoval priznanie sumy 250 € každému zo sťažovateľov za primerané finančné zadosťučinenie podľa citovaného čl. 127 ods. 3 ústavy (bod 3 výrokovej časti nálezu).

33. Vo zvyšnej časti, t. j. nad rámec priznaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výrokovej časti nálezu).

VI.

Trovy konania

34. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

35. Ústavný súd v súlade s § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastúpením v konaní pred ústavným súdom a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

36. Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

37. Podľa § 13 ods. 2 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb.

38. V súvislosti s výpočtom náhrady trov konania, ktoré vznikli v konaní pred ústavným súdom z titulu právneho zastúpenia viacerých osôb advokátom/advokátkou, ústavný súd poukazuje aj na svoju ustálenú rozhodovaciu prax, podľa ktorej sa výška základnej sadzby tarifnej odmeny v súlade s § 13 ods. 2 vyhlášky zníži u všetkých spoločne zastupovaných osôb o 50 % (porovnaj najmä I. ÚS 417/2010, I. ÚS 64/2011, II. ÚS 25/2011, II. ÚS 453/2010, III. ÚS 452/2010, IV. ÚS 475/2010, IV. ÚS 277/2012, II. ÚS 137/2018).

39. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o náhrade trov konania za úkony právnej služby vykonané v roku 2019 z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2018, ktorá bola 980 €. Ústavný súd priznal sťažovateľom náhradu trov právneho zastúpenia celkom za dva úkony právnej služby pri zastupovaní troch osôb vyplývajúce z obsahu spisu, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2019 (1. prevzatie a príprava právneho zastúpenia, 2. podanie ústavnej sťažnosti) á 81,67 €, čo je odmena za jeden úkon právnej služby znížená o 50 % (t. j. 50 % zo 163,33 €), a režijný paušál 2 x 9,80 € v súlade s § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 13 ods. 2 a § 16 ods. 3 vyhlášky, čo spolu predstavuje sumu 219,52 € vrátane 20 % dane z pridanej hodnoty, ktorej platiteľom je právny zástupca sťažovateľov (§ 18 ods. 3 vyhlášky), za jedného účastníka konania, t. j. za troch účastníkov sumu 658,58 €. Za doplnenia ústavnej sťažnosti z 21. mája 2019, 17. júna 2019 a 24. júna 2019 ústavný súd nepriznal sťažovateľom náhradu trov právneho zastúpenia vzhľadom na skutočnosť, že obsahom týchto podaní neboli žiadne nové skutočnosti, ktoré by ústavnému súdu neboli známe z vyžiadaného spisu okresného súdu a ktoré by mali spôsobilosť argumentačne ovplyvniť rozhodnutie ústavného súdu v tejto veci.

40. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov Mgr. Vladimíra Šárnika, Rožňavská 2, Bratislava, v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

41. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu